

Л.М. Яцун, д-р екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Л.О. Таберко, директор коледжу (*ДТЕК, Дніпро*)

ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ СТУПЕНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ МЕНЕДЖЕРІВ

Систематизація існуючих науково-методологічних та практичних підходів до підготовки менеджерів для різних секторів економіки вказує на широку їх різноманітність та протиречивість базових принципів, що вимагає узагальнення цілей та функцій управління бізнесом з метою цілеспрямованого управління ним. При будь-якій різновидності бізнесу управління має виконувати всі свої функції в системі для ефективного функціонування бізнесу.

У результаті проведених досліджень бізнес-процесів підприємств торгівлі, туризму та готельно-ресторанного господарства відомі теорії та класифікації концепцій управління фірмою поділено на статичні та динамічні. Статичні моделі управління описують зміст менеджменту і базуються переважно на загальних бізнес-процесах та функціях, але не пояснюють причини відхилення від інших чинників пов'язаних зі специфікою бізнесу, особливостей організації, національних факторів регулювання підприємництва. Динаміку поведінки організацій та менеджерів описують поведінкові (біхевіоричні) теорії науки управління, які враховують вплив різноманітних за своїм походженням чинників (як раціонально-логічного, статичного, так і психоемоційного, динамічного характеру), що базується на новій парадигмі поглядів на людину як на біо-енерго-інформаційну систему.

Застосування діалектичного підходу показує, що поряд із еволюцією самої людини розвивались і форми управління діловою активністю та підготовки особливого виду діяльності – управління, а також фахівців цієї справи, які виникають та розвиваються в тісній взаємодії з матеріальними умовами життя суспільства, залежать від рівня розвитку цивілізації і виступають у різних формах, як індивідуально-організованого в малому підприємстві, так і суспільно-організованого (усуспільненого) управління міжнародними корпораціями, торговельними, готельними та ресторанными ланцюгами, яке здійснюється за певними стандартами міжнародного характеру, що потребує відповідних управлінських кадрів.

У сучасних умовах управління організаціями знаходиться під впливом глобалізаційних процесів, які сприяють становленню

універсалізму в існуванні людства та віддзеркалюють зростання ступеня пов'язаності суб'єктів світової спільноти за різними напрямками життєдіяльності – в економічній, політичній, екологічній, культурній, комунікаційній сферах тощо. В результаті досліджень встановлено, що у сфері харчування та послуг глобалізація має характер незамкнених циклів, тобто характер соціальних хвиль, наявність яких віддзеркалює двоїсту природу суспільних змін – співвідношення поступовості та циклічності. В сучасному світі ця взаємодія ґрунтується на поєднанні інтеграційних процесів та збереженням країнами і народами їх самобутності й самостійності у різних сферах включаючи підприємництво та управління.

Диверсифікація світового продовольчого ринку йде досить активно, збільшується частка екологічно чистих продуктів та продуктів з високою долею доданої вартості, а також функціональних продуктів та продуктів швидкого приготування. Виник новий сегмент ринку – продукти генномодифікованої технології із наперед заданими властивостями, а відповідно впроваджуються інноваційні форми управління бізнесом.

З урахуванням наукового та кадрового потенціалу, існуючих напрацювань і планів наукових досліджень розроблено пропозиції до програм розвитку туризму, транспортної та туристичної інфраструктури Харківської та Дніпропетровської областей, які включають проведення науково-практичних конференцій «Ресторанне господарство в стратегіях розвитку туризму», моніторинг закладів ресторанного господарства щодо формування кулінарної карти Слобожанщини, спільно із іноземними земляцтвами аналіз автентичності закладів ресторанного господарства зарубіжних кухонь, майстер-класи та фестивалі національних кухонь, літопис Слобожанських ярмарків як культурно-історичної спадщини та чинника туризму, тощо.

Особливим розділом секторальних стратегій постає підготовка управлінських кадрів, які мають поєднувати світовий досвід, особливості бізнесу та національні норми і традиції підприємництва.

Як ефективні інноваційні форми ступеневої підготовки менеджерів запроваджено залучення студентів ДТЕК та ХДУХТ до підготовки наукових робіт, інноваційних проєктів, дипломних і магістерських робіт з регіональних проблем розвитку туризму, проведення спільних заходів на базі туристично-інформаційного центру, участь у виставках та бізнес-форумах.